

ZARZĄDZENIE Nr SB 02/11/2022

Prezesa Zarządu SKAREM Sp. z o.o. Sp. k. w Stalowej Woli z dnia 2 listopada 2022 r.
W sprawie: stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin.

Na podstawie:

- art. 221 §1, §2 i §3 Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 Kodeks Pracy (Dz. U. z 1974 r. nr 24, poz. 141; z późn. zm.), zarządzam co następuje:

§ 1

Z uwagi na stwarzane przez substancje chemiczne i ich mieszaniny zagrożenia dla zdrowia człowieka oraz środowiska, wprowadzone do stosowania z Skarem Sp. z o.o. Sp. k. substancje chemiczne i ich mieszaniny wymagają ustalenia stopnia ich szkodliwości i podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych.

§ 2

1. Niedopuszczalne jest stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin sklasyfikowanych jako niebezpieczne, nieoznakowany w sposób widoczny, umożliwiającą ich identyfikację.
2. Niedopuszczalne jest stosowanie niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin bez posiadania aktualnego wykazu tych substancji oraz posiadania wiarygodnych informacji stwarzanych przez nie zagrożenia dla zdrowia człowieka i środowiska – karta charakterystyki substancji niebezpiecznej.
3. Informacji dotyczącej stwarzanych przez substancje zagrożeniach należy wymagać od producenta, dostawcy.
4. Stosowanie niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin jest dopuszczalne pod warunkiem zastosowania środków zapewniających pracownikom ochronę zdrowia i życia.

§ 3

Odpowiedzialnego za wprowadzenie do stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin, prawidłową gospodarkę substancjami chemicznymi oraz prowadzenie wykazu (załącznik nr 1) tych substancji czyni się przełożonych danego Oddziału firmy.

§ 4

1. Karta charakterystyki jest przeznaczona dla użytkowników w celu umożliwienia podjęcia w miejscu pracy środków niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa oraz ochrony zdrowia człowieka lub środowiska.

2. Karta charakterystyki dostarczana jest w formie pisemnej lub elektronicznej.

§ 5

1. Dyrektor/Kierownik, którego pracownicy stosują substancje niebezpieczne i ich mieszaniny, na podstawie informacji o zagrożeniach otrzymanych w karcie charakterystyki, ma obowiązek podjęcia niezbędnych działań zapobiegających powstaniu zagrożenia.
2. Pracownik stosujący niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny ma obowiązek zapoznania się z kartą charakterystyki i zasadami wykonywania prac przy użyciu tych środków.
3. Dyrektor/Kierownik Oddziału jest zobowiązany do posiadania pisemnego potwierdzenia faktu zapoznania się pracownika z kartami charakterystyki i zasadami wykonywania prac przy użyciu substancji niebezpiecznych i ich mieszanin (*załącznik nr 2*).

§ 6

Wprowadza się zakaz zakupu i stosowania w Skarem Sp. z o.o. Sp. k. substancji chemicznych i ich mieszanin niewiadomego pochodzenia, bez właściwego oznakowania oraz aktualnej karty charakterystyki.

§ 7

Tracą moc dotychczasowe Zarządzenia dotyczące stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin.

§ 8

Zarządzenie wchodzi w życie w dniu podpisania.

Załączniki:

1. Wykaz stosowanych substancji toksycznych, utleniających, łatwopalnych i szkodliwych.
2. Instrukcja bezpiecznej i higienicznej pracy z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.

02 LIS. 2022

PREZES ZARZĄDU
Dyrektor Generalny

Adam Belzak

(pieczęć i podpis pracodawcy)

Otrzymują:

- 1 x Wszystkie Oddziały
- 1 x Dyrektorzy Regionalni
- 1 x Dyrektor ds. handlu i logistyki
- 1 x Kierownik ds. pralnictwa
- 1 x BHP

Wykaz stosowanych substancji toksycznych, utleniających, łatwopalnych i szkodliwych.

L.p.	Nazwa substancji / mieszaniny	Źródło zagrożenia	NDS NDSCh NDSP	Miejsce stosowania	Data rozpoczęcia stosowania	Data zakończenia stosowania
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						

INSTRUKCJA BEZPIECZNEJ I HIGIENICZNEJ PRACY z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

UWAGI OGÓLNE

Narażenie na czynniki chemiczne występuje praktycznie we wszystkich gałęziach gospodarki.

Trzeba pamiętać, że każdy kontakt z czynnikiem chemicznym, nawet najmniejszy, zawsze zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia niekorzystnych skutków zdrowotnych dla pracownika.

WSKAZÓWKI BEZPIECZNEGO STOSOWANIA

- Należy sporządzić wykaz substancji chemicznych stosowanych na stanowisku pracy oraz powiesić go w widocznym miejscu.
- Wszystkie substancje chemiczne umieszczone na w/w wykazie muszą posiadać karty charakterystyki w języku polskim, a przed przystąpieniem do pracy każdy użytkownik powinien zapoznać się z kartą charakterystyki substancji, z którą będzie pracować.
- Niedopuszczalne jest stosowanie substancji niebezpiecznych i czynników niebezpiecznych bez posiadania karty charakterystyki.

Przed przystąpieniem do pracy pracownik powinien :

- Zapoznać się z kartami charakterystyk stosowanych do sprzątania preparatów/środków chemicznych.
- Ubrać się w odzież roboczą i ochronną, obuwie i środki ochronne przewidziane do użycia na danym stanowisku pracy (np. fartuch ochronny, buty profilaktyczne, rękawice ochronne, okulary ochronne itp.), winien on także zdjąć z rąk wszystkie zbędne przedmioty, takie jak biżuteria itp.
- Przygotować przedmioty pomocnicze do wykonania pracy jak: miotłę, zmiotkę, wiadro, gąbki, szmatki do ścierania kurzu itp.
- Przygotować materiały potrzebne podczas wykonywania pracy (np. płyny, mleczka, żele – środki czyszczące, dezynfekujące, do mycia urządzeń sanitarnych, podłóg, okien, mebli itp.).
- Sprawdzić przestrzeń na stanowisku pracy tj. stan podłogi, przewody elektryczne, oświetlenie, wtyczki itp.
- Upewnić się czy rozpoczęcie pracy nie spowoduje zagrożenia innych osób przebywających w pobliżu.
- W przypadku stwierdzenia usterek, uszkodzeń, nie podejmować pracy, powiadomić przełożonego w celu likwidacji zagrożenia, a po usunięciu przystąpić do pracy.
- Jeżeli nie stwierdza się zagrożeń na danym stanowisku roboczym, można przystąpić do wykonywania zadań.

W czasie pracy pracownik powinien:

- Ścisłe stosować się do zaleceń zawartych w kartach charakterystyk stosowanych do sprzątania preparatów/środków chemicznych oraz poleceń i wskazówek przełożonych.
- Koncentrować całą swoją uwagę wyłącznie na wykonywanych czynnościach; pracować z szybkością odpowiadającą naturalnemu rytmowi pracy.
- Materiały używane podczas procesu pracy składować tak, by nie stwarzały żadnych zagrożeń wypadkowych; narzędzia powinny być odkładane na ściśle wyznaczone miejsca.
- W razie konieczności opuszczenia swojego stanowiska pracy pracownik zobowiązany jest sprawdzić, czy pozostawione środki i narzędzia pracy nie stworzą zagrożeń np. dla przechodzących obok innych pracowników.

Po zakończeniu pracy pracownik powinien:

- Dokładnie umyć ręce, uporządkować stanowisko robocze. Stosowane środki chemiczne przechowywać w oryginalnych opakowaniach zaopatrzonych w oryginalne etykiety i odpowiednio składować w miejscach niedostępnych dla osób trzecich.
- Oczyszczyć używane ochrony osobiste i odłożyć je na stałe miejsce ich przechowywania.
- Ułożyć narzędzia i przyrządy pomocnicze w wyznaczonym miejscu.

Obowiązujące piktogramy i hasła ostrzegawcze:

zagrożenia fizykochemiczne:		zagrożenia dla zdrowia:	
 GHS01	– związki wybuchowe lub samo reaktywne	 GHS05	– wykazujące działanie żrące na skórę kat. 1A, 1B, 1C – ryzyko poważnego uszkodzenia oczu
 GHS02	– łatwopalne (ciecze/gazy/aerozole/ciała stałe) – samonagrzewające się, samoreaktywne, – piroforyczne (stałe/ciekłe) – nadtlenki organiczne – substancje/mieszanki które w kontakcie z wodą uwalniają palne gazy	 GHS06	– toksyczność ostra kategorii 1, 2 lub 3

 GHS03	– utleniające (gazy/ciecze/ciała stałe)	 GHS07	– toksyczność ostra kat. 4 (dawniej: substancja szkodliwa) – działanie drażniące na skórę lub oczy – działanie uczulające na skórę
 GHS04	– gazy pod ciśnieniem (sprężone)	 GHS08	– działanie rakotwórcze, mutagenne lub działanie na rozrodczość (tzw. CMR), – toksyczne działanie na narządy krytyczne przy narażeniu jednorazowym lub przewlekłym – działanie uczulające na układ oddechowy
 GHS05	– powodujące korozje metali	zagrożenia dla środowiska:	
		 GHS09	– niebezpieczne dla środowiska, w szczególności stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego – stwarzające zagrożenie dla warstwy ozonowej

Oznaczenie stosowane dla substancji szkodliwych i niebezpiecznych

SYMBOL ZAGROŻENIA	ZAGROŻENIE
E	Substancje i preparaty wybuchowe
O	Substancje i preparaty utleniające
F+	Substancje i preparaty skrajnie łatwopalne
F	Substancje i preparaty wysoce łatwopalne
T+	Substancje i preparaty bardzo toksyczne
T	Substancje i preparaty toksyczne
Xn	Substancje i preparaty szkodliwe
C	Substancje i preparaty żrące
Xi	Substancje i preparaty drażniące
N	Substancje i preparaty niebezpieczne dla środowiska

ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ I ZBIOROWEJ

- Do pracy z substancjami chemicznymi należy przystąpić ubranym we właściwą odzież ochronną oraz rękawice ochronne odporne na działanie substancji chemicznych.
- Zapewnienie właściwej wentylacji miejscowej, która wychwytuje, odciąga i oczyszcza powietrze z czynników chemicznych emitowanych na stanowiskach pracy, w celu zapobiegnięcia ich rozprzestrzenianiu się w całym pomieszczeniu i zmniejszenia ryzyka

zawodowego pracowników nie tylko zatrudnionych na tych stanowiskach, na których są one emitowane, ale również pracowników zatrudnionych na innych stanowiskach zlokalizowanych w pomieszczeniu pracy.

- Eliminowanie lub ograniczanie zagrożenia czynnikami chemicznymi występującymi w środowisku pracy w postaci gazów, cieczy, czy też ciał stałych na stanowiskach pracy.
- Zużytą substancję chemiczną należy zlać do oznakowanego pojemnika, przystosowanego do tego celu.
- Substancje żrące, łatwopalne należy składować na możliwie najniższych półkach regału.

DROGI NARAŻENIA

- Skutki narażenia na szkodliwe substancje chemiczne można podzielić na miejscowe i układowe, a ich nasilenie może mieć charakter ostry i przewlekły.
- Skutki miejscowe to działanie drażniące i uczulające skórę oraz błony śluzowe.
- Skutki układowe to zmiany np. w ośrodkowym i obwodowym układzie nerwowym, wątrobie, nerkach, układzie sercowo naczyniowym.

ZASADY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH AWARYJNYCH STWARZAJĄCYCH ZAGROŻENIA DLA ŻYCIA LUB ZDROWIA PRACOWNIKÓW

- W zależności od stosowanego podczas pracy produktu mogą wystąpić różne potencjalne zagrożenia i niekorzystne skutki zdrowotne, a do najczęstszych należy zaliczyć :
  - **kontakt z okiem** – a niekorzystne skutki mogą obejmować: ból lub podrażnienie, łzawienie, zaczerwienienie;
  - **wdychanie** – a niekorzystne skutki mogą obejmować: podrażnienie dróg oddechowych, kaszel;
  - **kontakt ze skórą** – a niekorzystne skutki mogą obejmować: ból lub podrażnienie, zaczerwienienie, mogą wystąpić pęcherze;
  - **połknięcie** – a niekorzystne skutki mogą obejmować: pieczenie w jamie ustnej i przełyku, bóle żołądka, rzadziej powoduje oparzenia i uszkodzenia jamy ustnej, błon śluzowych, przełyku, przewodu pokarmowego czy ryzyko wystąpienia perforacji ścian żołądka i przełyku.
- Udzielenie pierwszej pomocy zależy od rodzaju środka/preparatu chemicznego, substancji lub mieszaniny niebezpiecznej jaki doprowadził do zagrożenia.
- Sposoby udzielania pierwszej pomocy opisane są w kartach charakterystyk, z którymi pracownicy są zapoznani, a w razie obawy czy postępowanie jest właściwe należy wezwać Pogotowie Ratunkowe.
- Każdy zaistniały wypadek zgłosić przełożonemu, a w razie zaistnienia wypadku przy pracy pozostawić stanowisko pracy w takim stanie, w jakim nastąpił wypadek, do czasu przybycia zespołu powypadkowego.

W przypadku zaistnienia wypadku:

- udzielić poszkodowanemu pierwszej pomocy,
- w razie potrzeby wezwać pomoc lekarską,
- powiadomić przełożonych.

W przypadku powstania pożaru należy:

- ostrzec osoby znajdujące się w obrębie zagrożenia,
  - w razie potrzeby wyłączyć zasilanie w energię elektryczną,
równocześnie:
  - podjąć decyzję o ewakuacji ludzi,
  - zaalarmować straż pożarną,
  - powiadomić przełożonych o pożarze,
  - w razie potrzeby przystąpić do prowadzenia akcji gaśniczej za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego.
- Podczas akcji gaśniczej obowiązuje zasada bezwzględnego podporządkowania się poleceniom kierującego akcją ratowniczo – gaśniczą.

W NAGŁYCH PRZYPADKACH NALEŻY DZWONIĆ DO:

– Pogotowia Ratunkowego tel. 999 lub 112

– Straży Pożarnej tel. 998 lub 112

